

• • •

Od autora

Tytułem tego zbioru szkiców nawiązuję do szkoły filozoficznej założonej w Atenach (ok. 387 r. p.n.e.) przez Platona. Wprawdzie o filozofach wypowiadałem się w nich wielokrotnie, to jednak tego określenia używam w stosunku do wszystkich tych członków akademickiej społeczności, którzy pojawili się na powstałych w różnym czasie i istniejących do dzisiaj akademiach i uniwersytetach. Dlaczego tak dużo uwagi poświęcam uniwersytetom? Przede wszystkim dlatego, że stosunkowo najlepiej znam takie uczelnie, a moja wiedza i moje doświadczenia wynikają z tego, że najpierw na uniwersytecie studiowałem, a później na nim ponad 50 lat wykładałem i prowadziłem naukowe badania. O problemach tego akademickiego środowiska wypowiadałem się już się wielokrotnie (z reguły polemicznie), zarówno w moich monografiach, jak i w tych artykułach, które były publikowane na łamach środowiskowego miesięcznika „Forum Akademickie” (FA). Do tego zbioru włączyłem niektóre z tych publikacji, które ukazały się w FA w latach 2017–2024, jednak po wprowadzeniu do nich większych lub mniejszych korekt. Niektóre z nich skorygowałem w takim stopniu, że raczej w małym stopniu przypominają ich wcześniejsze wersje. Są również takie, które zostały napisane dla nadania tej publikacji bardziej kompletnego charakteru. Lista problemów związanych z akademickim życiem jest oczywiście znacznie dłuższa (w FA opublikowałem ponad 100 artykułów). Do tego zbioru wybrałem te z nich, które zdają się tworzyć pewne bloki tematyczne. W pierwszym z nich przedstawiam te problemy, które są związane z funkcjonowaniem uniwersytetów jako specyficznej jednostki naukowej i dydaktycznej. W drugim te, które dotyczą funkcjonowania uczonych, tworzących w moim przekonaniu najbardziej znaczącą część akademickiego środowiska. Kolejny blok stanowi kwestia ich oceniania i ubiegania się o pozytywne oceny. Krótko przedstawiam również problemy związane z funkcjonowaniem takiej części akademickiej

społeczności, jaką są studenci. Dla funkcjonowania zarówno uczonych, jak i studentów istotne znaczenie ma to, kto na uniwersytetach sprawuje władzę. Na końcu przedstawiam problemy dotyczące polityki finansowania badań naukowych i kształcenia studentów. Całość kończę wypowiedzią w miarę optymistyczną, a w każdym razie pozytywnie oceniam te zmiany, które do których doszło w Polsce w 2024 r. Skutkowały one bowiem m.in. zwiększonym finansowaniem uczelni wyższych w Polsce, w tym podwyższeniem wynagrodzeń dla wszystkich nauczycieli akademickich. Mnie one nie objęły, bowiem był to ostatni rok mojej pracy na uczelnianym etacie.

Poznań, 9 lutego 2025 r.